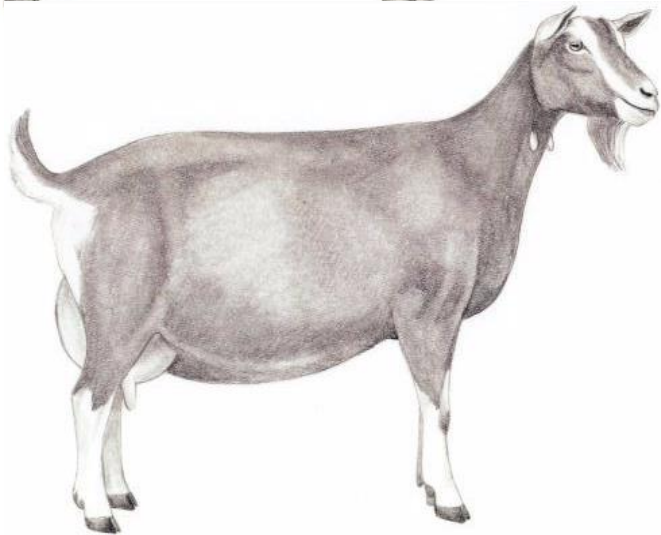
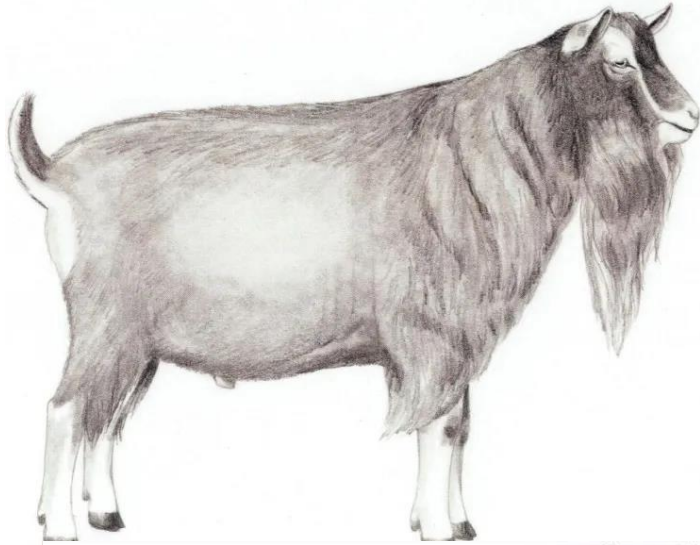

Visie op het veiligstellen van een gezonde toekomst voor het ras Nederlandse Toggenburger: Voorstel aan de fokkers

Fokkersbijeenkomst Landelijke Fokgroep Nederlandse Toggenburger

12 november 2022

De ontstaansgeschiedenis van de Nederlandse Toggenburger verklaart het unieke type

Door kruising van Duitse en Zwitserse Toggenburger bokken met de Nederlandse Landgeit werd in het begin van de 20^e eeuw van overheidswege gewerkt aan verbetering van de melkgeiten populatie in Nederland

De toen overheersende Nederlandse Landgeit kent een bonte aftekening, is gehoornd en van type gedrongener en iets laagbeniger dan de oorspronkelijke Toggenburger, waardoor het ras in Nederland na verdringings-kruisingen het unieke en voor de Nederlandse Toggenburger zo kenmerkende type kreeg met behoud van de oorspronkelijke kleur en aftekening (hoewel af en toe nog steeds verdwaalde bonte Landgeit-vlekjes gevonden kunnen worden)

De Nederlandse Toggenburger is compacter en breder van type dan veel andere Toggenburgers ter wereld. De rasstandaard voor de Nederlandse Toggenburger werd al in de 30-er jaren van de 20^e eeuw vastgesteld en is sindsdien ongewijzigd. **Dit verandert ook in de voorstellen niet!**

Vorbereiding

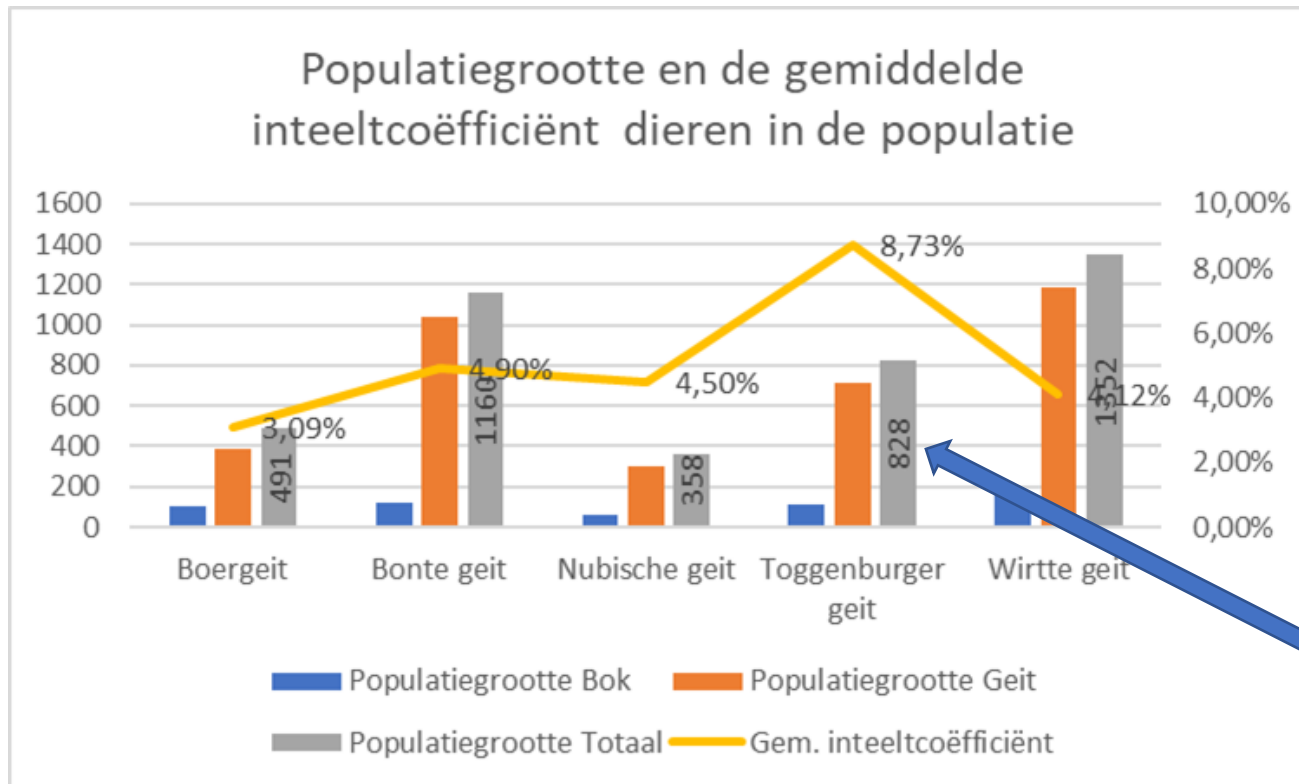
- Het bestuur stelt niet zomaar een flauwekulletje voor maar heeft zich terdege voorbereid en zich in de afgelopen jaren hierbij laten ondersteunen door deskundige partijen
- De voorstellen worden vandaag uitgebreid toegelicht aan de fokkers
- De voorstellen moeten gezien worden als het herstellen van een gezamenlijk beleid dat enerzijds geleid heeft tot grote hoogten.... maar anderzijds (helaas) ook tot zeer ongewenste, voor het voortbestaan van een gezonde populatie bedreigende neveneffecten m.b.t. grote verwantschap en inteelt
- De voorstellen hebben voor geen enkele fokker een verplichtend karakter

Onderwerpen

- Klein stukje herhaling van de achtergronden, eerder toegelicht in de fokkersbijeenkomst eerder dit jaar in Heeten
- Ondersteuning RVO erkenningscommissie, SZH en WUR (vanaf 2015/2016) en ondersteuning voorstellen met feiten en cijfers
- Wat was de eerste stap (genomen onder druk van stamboekerkenning Nederlands Toggenburger ras)
- Voorstellen bestuur aan de fokkers over aanvullend beleid
- Vervolgen en evalueren

Achtergronden en feiten en wat was een eerste stap?:

- Het ras Nederlandse Toggenburger is met uitsterven bedreigd:
- WHO: bij zoogdieren wordt van *“bedreigd met uitsterven”* gesproken als een populatie in omvang rond de **1000 dieren komt of daaronder dreigt te gaan**
 - Begin jaren 80 werden per jaar meer dan 600 geitlammeren geregistreerd, in 2022 nog geen 200
 - Eind december 2020 was de populatiegrootte ruim 800 dieren, de aantallen blijven al sinds jaren langzaam zakken

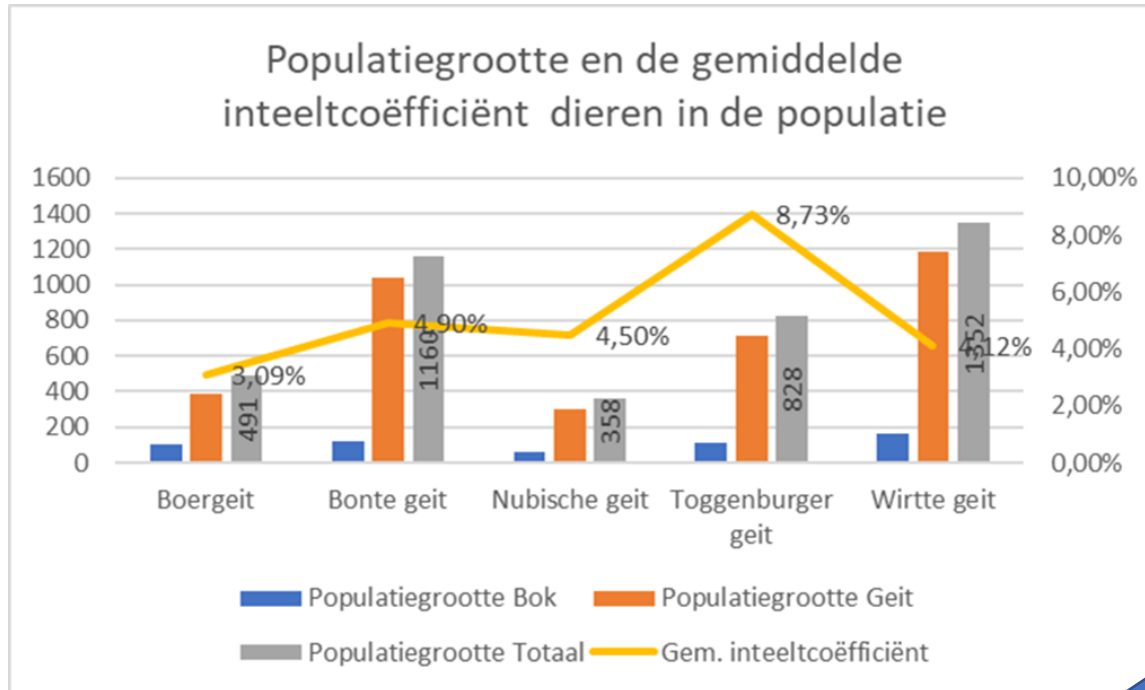
Achtergronden en feiten en wat was een eerste stap?

- Op advies van de CGN, SZH en *ook mede onder druk van de stamboek-erkenningscommissie van de RVO* hebben we als Toggenburger fokkers (= “de fokgroep”) inmiddels besloten geen volbloed dieren meer uit te sluiten van fokkerij (volbloed x volbloed = volbloed of JVR x JVR = JVR)
 - De eerdere visie op fokkerij en het daarbij gehanteerde beleid tot 2015 heeft, in combinatie met de snel slinkende populatie, een heel grote onderlinge verwantschap binnen de populatie in de hand gewerkt, wat in de eerste populatieanalyse van Jack Windig (CGN) en in de latere analyses pas duidelijk is geworden, mede door inzichten die we binnen Zooeasy verwierven
- Hierbij blijven Bokmoeder en Bokmoeder B bestaan als predicaat maar ook uit niet-bokmoeders mogen mannelijke nakomelingen voor nageslacht zorgen binnen het stamboek

Achtergronden, feiten en betrokkenheid NOG-functionarissen en fokgroepbestuur:

- De NOG is als stamboekfokkerij-organisatie regelmatig betrokken bij wetenschappelijk onderzoek
 - Vergelijk diversiteit micro-organismen in geitenmelk bij biologische en bij gangbare bedrijven met geiten van het Toggenburger ras
 - Onderzoek naar genetische aanleg hoornloosheid zonder koppeling met het intersexgen (wat leidt tot kwenen)
- Al sinds 2015 heeft de NOG ondersteuning van WUR op het gebied van fokkerij, de eerste populatieanalyse vond al plaats in 2015/2016
- We maken gebruik van fokkerijondersteuning door WUR / CGN door vanaf het begin de reeks fokkerij webinars te volgen, waarin zinvolle inzichten rond fokkerij gedeeld worden en later overblijvende vragen beantwoord werden

Achtergronden, feiten en betrokkenheid fokgroepbestuur:

De deelnemers aan het laatste webinar van WUR / CGN over “fokken met verstand” zullen het grote belang van een beperkte ΔF herkennen

- Jaarlijks wordt inmiddels per ras een geautomatiseerde populatieanalyse uitgevoerd m.b.v. Zooeasy en gedeeld met de besturen van iedere fokcommissie:
 - De Toggenburger populatie heeft ten opzichte van de andere NOG-stamboekrassen een 2x zo hoog gemiddeld inteeltpercentage en grote onderlinge verwantschap
 - Belangrijker is het, dat de toename van inteelt per generatie regelmatig te hoog is
 - De laatste jaren is de inteelttoename per generatie bij onze Toggenburgers binnen het stamboek (ΔF) regelmatig boven de 2%
 - Maatstaf WHO: onder de 0,25% = veilig, tussen 0,25 en 0,5% toe te staan, tijdelijk tussen 0,5 en maximaal 1% toe te staan met beleidsmatige aandacht voor daling, **boven 1% met uitsterven bedreigd**

Wat moet er met de voor te stellen aanpassingen eigenlijk bereikt worden?

- We moeten als gezamenlijke fokkers (= fokcommissie en namens de fokkers uitgevoerd door het bestuur) een gezonde populatie Nederlandse Toggenburger geiten nastreven
- Daarom willen we streven naar:
 - Een gestage en blijvende uitbreiding van de populatiegrootte naar meer dan 1000 dieren
 - Groei naar een situatie waarbij de ΔF per generatie duurzaam lager dan 0,25% wordt

Welke visie hanteerde het bestuur bij voorstel en wie ondersteunden?

1. De sinds 90 jaar bestaande rasomschrijving blijft overeind
2. We staan daarbij open voor een aantal voor een gezonde Toggenburger populatie cruciale aanpassingen in het fokkerijbeleid / het fokreglement
3. We lieten ons ondersteunen door (wetenschappelijk) deskundige partijen:
 - a) Stichting Zeldzame huisdierrassen (Nonja Remijn)
 - b) Wageningen Universiteit en Research (WUR) (Rita Hoving) / Centrum voor Genetische bronnen Nederland (CGN) (Jack Windig)
 - c) RVO erkenningscommissie (via het NOG bestuur)
4. Waarbij we vanuit onze visie op eigentijdse verhoudingen de individuele fokker serieus nemen en andersom van hem/haar verwachten het bestaande gevaar m.b.t. voortbestaan van de populatie niet weg te redeneren

We hanteren de EU-regels voor gebruik van door het stamboek goedgekeurde, uit het buitenland geïmporteerde dieren:

- Import en gebruik van buitenlandse dieren bij een zeldzaam ras (zoals de Nederlandse Toggenburger) wordt automatisch in de hoofdsectie opgenomen met 100% bloedvoering als het geïmporteerde dier een zoötechnisch certificaat heeft (dat heeft ieder geïmporteerd en geëxporteerd dier inmiddels). In de fokkerijverordening staat daarbij niks over het percentage bloedvoering.
- Voor ieder met uitsterven bedreigd ras (zoals de Nederlandse Toggenburger) geldt ook voor nakomelingen de uitzondering dat zowel mannelijke als vrouwelijke nakomelingen direct opgewaardeerd mogen worden naar de hoofdsectie. Dit moet dan opgenomen worden in het fokreglement. In de Fokkerijverordening staat ook hierbij niks over eisen aan het percentage bloedvoering.

De voorstellen van het bestuur aan de fokkers (1)

- Pas het fokreglement aan met het volgende:
 - (Buitenlandse) stamboek Toggenburger bokken en geiten worden, na uitvoering van stamboekinspectie en goedkeuring, rechtstreeks toegelaten tot de Nederlandse Toggenburger stamboekpopulatie met als doel vers Toggenburger bloed in te kruisen
 - De aan te wijzen stamboekinspecteurs houden bij stamboekinspectie en waardering, met name van het type, het genoemde belangrijke doel voor ogen en waardeert derhalve in zoverre mild, dat niet licht afgekeurd wordt

De voorstellen van het bestuur aan de fokkers (2)

Aangepast na aanname van de voorstellen:

- JVR x JVR = JVR
- Bokken zonder (gedeeltelijk) bekende of met afstamming uit een ander ras inzetten via twee generaties hulpstamboek.

		Vader GA	Vader R1	Vader R2	Vader JVR/S
Moeder GA	geitjes	GA	GA	GA	GA
	bokjes	GA	GA	GA	GA
Moeder R1	geitjes	GA	GA*	GA*	GA*
	bokjes	GA	GA*	GA*	GA*
Moeder R2	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR
Moeder JVR	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR
Moeder S	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR

*Na opname en goedkeuring: R2

- Er is in het schema rekening gehouden met de Europese regel van twee generaties Register.

- JVR wordt na opname S mits wordt voldaan aan de raskenmerken van het Witte ras.

- GA wordt na opname R1 mits wordt voldaan aan de raskenmerken van het Witte ras.

- Ouders die in een ander ras staan geregistreerd (niet in Wit) worden aangemerkt als GA.

- Pas het fokreglement aan met het volgende:
 - Er wordt, naast een hulpstamboek voor geiten, een hulpstamboek voor bokken geopend. Regelgeving m.b.t. nakomelingen is conform de eerder uitgewerkte regelgeving bij de Nederlandse Witte geit. Dit betekent dat toelating in het hulpstamboek altijd voorafgegaan wordt door uitvoering van een stamboekinspectie.

De voorstellen van het bestuur aan de fokkers (3)

- Het bestuur van de fokgroep wijst een afgevaardigde aan die actief de hen bekende commerciële Toggenburger bedrijven benadert en hen vraagt deel te nemen aan stamboekfokkerij.
- NB: Een belangrijk “lokkertje” is het feit dat hun dieren ook toegevoegd kunnen worden aan het paraplubestand van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. Het bestuur wijst vervolgens inspecteurs aan die op deelnemende commerciële Toggenburger bedrijven alle dieren gaan opnemen in het Toggenburger (hulp)stamboek. Deze eerste actie wordt gratis uitgevoerd. Doel is het vergroten van de Toggenburger stamboek populatie en het daarmee zekerder stellen van het voortbestaan van het ras.

De voorstellen van het bestuur aan de fokkers (4)

- Het bestuur van de fokgroep wijst een functionaris aan die zich verdiept in binnen de populatie nog aanwezige “vergeten” moederlijnen en die publiceert met als doel gebruik van deze lijnen te stimuleren.
- NB: om ook wetenschappelijk aangetoond in sterke mate onverwante fokdieren (ten opzichte van alle andere dieren in de populatie) te kunnen selecteren zal het bestuur zich nog nader oriënteren op de zin van aanschaf en gebruik van de “mean kinship module” van Zooeasy, waarvan de ontwikkeling ondersteund is door Jack Windig

Hoe monitoren we de voortgang?

- Veranderingen zullen langzaam gaan, niet iedere fokker kruist nu meteen buitenlandse dieren in, dit kan en moet druppelsgewijs
- Elke 5 jaar willen we CGN inschakelen voor het berekenen van de effecten op de ΔF middels een populatie analyse
- Elk jaar willen we kruisingsproducten in de opeenvolgende generaties monitoren / zo mogelijk bij elkaar brengen op fokkersdagen, om (over meerdere generaties) effecten op type en andere zich eventueel voordoende opvallende uiterlijke kenmerken te evalueren
- Elk jaar willen we de populatiegrootte rapporteren